

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Češi prodali Američanům konzervu klonovaných buněk. Může pomoci k výzkumu rakoviny a Akademii věd i k milionům

Pod novým šéfem: V loňském roce převzal vedení Ústavu molekulární genetiky imunolog Petr Dráber.

autor: HN - Jan Mudra

Adéla Skoupá ([/ihned.cz/?m=authors&article%5bauthor_id%5d=18226370](https://ihned.cz/?m=authors&article%5bauthor_id%5d=18226370))

4. 4. 2018 / 00:00

VĚDA (/TAGY/VEDA-262488)

OBJEV (/TAGY/OBJEV-804)

MEDICÍNA (/TAGY/MEDICINA-2019)

PODNIKÁNÍ (/TAGY/PODNIKANI-238084)

VĚDA A VÝZKUM (/TAGY/VEDA-A-VYZKUM-71124)

- Vědci z Ústavu molekulární genetiky chtějí více nabízet své objevy byznysu.
- Nyní uzavřeli licenci s velkou americkou farmaceutickou firmou.
- Od vědců koupila buňky, které si v laboratořích namnoží a získá z nich protilátky, které mohou posloužit například při diagnostice rakoviny.

Svoje objevy teď chtějí úspěšněji přivádět na trh vědci z Ústavu molekulární genetiky Akademie věd ČR. Nový šéf Petr Dráber, který v čele ústavu loni vystřídal známého imunologa Václava Hořejšího, se bude soustřeďovat na to, aby jeho laboratořím přinesl výzkum vyšší výdělků. První úspěch už ústav má, uzavřel smlouvu s velkou americkou farmaceutickou firmou EMD Millipore Corporation.

"Do vědy jdou obrovské peníze, věda přináší důležité poznatky, některé mají možnost širšího využití. I vědci cítí, že by se měla prohloubit cesta, která to bude umožňovat," říká Dráber, jehož ústav loni hospodařil se 764 miliony korun.

Z prodeje licencí za objevené látky, postupy nebo služby mu plynou ročně miliony. Smlouva s Millipore Corporation je vůbec první dohodou s velkou zahraniční farmaceutickou společností. Američané od českých vědců koupili takzvaný hybridom – buňky produkující protilátky, které mohou pomoci například při diagnostice rakoviny.

"My jim v podstatě prodáváme konzervu naklonovaných buněk, oni si je namnoží ve svých laboratořích, získají z nich protilátku a tu prodávají," vysvětluje ředitel ústavu. Nakoupit ji dále mohou výzkumná pracoviště, která chtějí protein studovat, nebo diagnostické ústavy.

Zmíněnou "konzervu buněk" prodali vědci firmě za 60 tisíc korun, umožní jí ale vytvořit neomezené množství protilátek. Ústavu pak bude společnost posílat podíl z jejich celkového prodeje. Podle odhadů to mohou být až miliony korun ročně.

Ředitel ústavu připouští, že s americkou firmou by si vědci z pražské Krče neplácli, nebýt prostředníka z dalšího pracoviště Akademie věd – z Ústavu organické chemie a biochemie. Tam loni vznikla firma i&i Prague. Má pomáhat vědcům z celého Česka nabízet své objevy byznysu nebo do nich přímo sama investovat.

Přestože v Krči vzniklo několik komerčně zajímavých látek nebo postupů, vědci je zatím nabízeli hlavně pouze přidruženým firmám, které se z ústavu vyčlenily a později se z nich staly svébytné společnosti. Nebyli napojení na jiné, hlavně zahraniční partnery, protože jim chyběly kontakty a zkušenosti. To se teď má změnit.

"Věřím, že tato licence bude pouze první z mnoha úspěchů naší spolupráce. S několika významnými zástupci investorů nebo výzkumných institucí v současnosti jednáme o podobných strategických partnerstvích, jaké vzniklo mezi i&i Prague a Ústavem molekulární genetiky," říká Jaromír Zahradka, ředitel rozjíždějící se firmy i&i Prague, která smlouvu s tímto ústavem považuje za jeden ze svým prvních viditelných úspěchů.

Pro řadu svých objevů Ústav molekulární genetiky zatím nemá firmu, která by s nimi chtěla podnikat. Vědci z Krče například našli látku účinnou proti parazitu Leishmania, který může napadat slezinu nebo játra. Ročně na to umírá kolem 50 tisíc lidí po celém světě.

Na dotažení výzkumu dostali – stejně jako na zkoumání zmíněných protilátek – grant od Technologické agentury ČR z takzvaného programu Gama.

Ten cílí přímo na to, aby v laboratořích a na ústavech odborníci připravili nové věci k uvedení na trh. Aby je otestovali nebo vytvořili prototypy, a snáze tak získali investory.

Ze stejného balíku peněz putoval grant také třeba na vývoj výukové počítačové hry Atentát 1942, která se prosazuje doma i v zahraničí. Celkové výdaje na program Gama mají činit 2,7 miliardy korun, z toho jde téměř 1,8 miliardy ze státního rozpočtu.